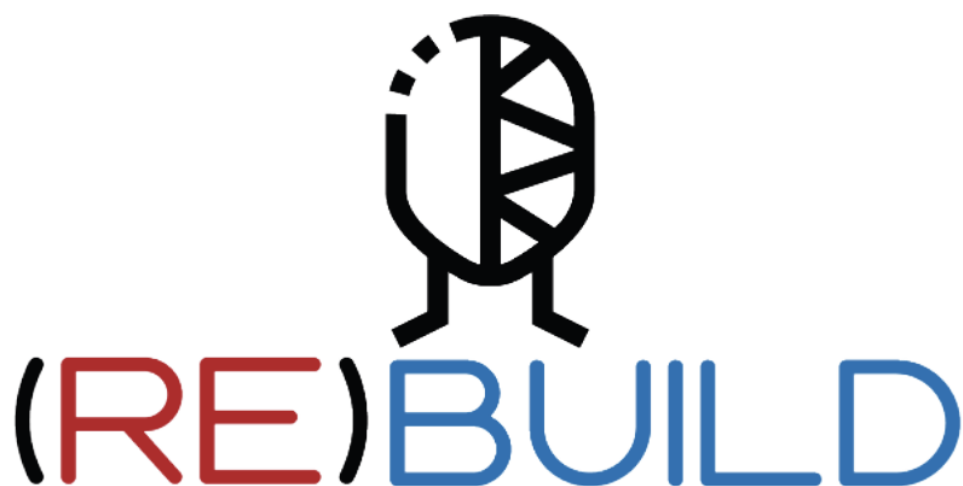

Δια βίου σταδιοδρομία:
μάθηση καθ' όλη τη διάρκεια
της ζωής

Έγγραφο πολιτικής
(RE)BUILD 2022

*Το πνευματικό αποτέλεσμα 4 εκπονήθηκε από τον οργανισμό Spectrum
Research Centre, Ιρλανδία, εξ ονόματος της κοινοπραξίας του έργου.*

Περιεχόμενα

Εισαγωγή στο έργο (RE)BUILD.....	3
Διαμόρφωση του εγγράφου πολιτικής	3
Θέτοντας το σκηνικό, γιατί (RE)BUILD;.....	6
Πλαίσιο πολιτικής	6
Τι θέτει ως στόχο το (RE)BUILD	8
Αποτελέσματα και εκροές του έργου	8
Πρακτικές συστάσεις:.....	11
Συστάσεις πολιτικής	13
Συμπέρασμα	14
Αναφορές.....	15

Εισαγωγή στο έργο (RE)BUILD

Διαμόρφωση του εγγράφου πολιτικής

Η παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογική πρόοδος και η δημογραφική αλλαγή έχουν βαθύτατες επιπτώσεις στον κόσμο της εργασίας. Αυτές οι παγκόσμιες «μεγατάσεις» επηρεάζουν τον αριθμό και την ποιότητα των διαθέσιμων θέσεων εργασίας, τον τρόπο άσκησής τους και τις δεξιότητες που θα χρειαστούν οι εργαζόμενοι στο μέλλον για να επιτύχουν στην αγορά εργασίας. Στο επίκεντρο όλων αυτών των μετασχηματισμών βρίσκονται οι σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις που σημειώνονται τα τελευταία χρόνια με ταχύτατους ρυθμούς και δημιουργούν ταυτόχρονα γρήγορες και βαθιές αλλαγές στις δομές και τις διαδικασίες της αγοράς εργασίας. Οι έρευνες καταδεικνύουν ότι οι ενήλικες με χαμηλή ειδικευση έχουν λιγότερες πιθανότητες να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, αλλά και ότι τα κίνητρά τους να το πράξουν είναι κάπως χαμηλότερα από εκείνα των ενηλίκων με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Από στρατηγική άποψη, η διαβίωση μάθηση και η διαχείριση της σταδιοδρομίας αναδεικνύονται ως εργαλεία που μπορούν να ανταποκριθούν στις αλλαγές που εισάγονται από τις αναδιαμορφώσεις των σημερινών κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και πολιτιστικών πρακτικών. Ενθαρρύνοντας την ευελιξία, την ποικιλομορφία και την προσβασιμότητα στον χώρο και τον χρόνο της εκπαίδευσης, οι έννοιες αυτές παρέχουν ένα σύνολο συνθηκών ευνοϊκών για την προώθηση της αλλαγής, από τη μάθηση στην αλλαγή και από την αλλαγή στη μάθηση που οι κοινωνικές δομές, οι οργανώσεις εργασίας και οι πολίτες καλούνται συνεχώς να κάνουν στην τρέχουσα διαδικασία διαρκούς προσαρμογής σε τόσο διαφορετικές και πολύπλοκες πραγματικότητες.

Από τη συλλογική μας εμπειρία και τη συνεργασία με ενήλικες και άτομα που αναζητούν εργασία, οι εταίροι του έργου στην αρχή του έργου (RE)BUILD γνώριζαν ότι οι ενήλικες με χαμηλά προσόντα είναι λιγότερο πιθανό να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, αλλά και ότι τα κίνητρά τους είναι κάπως χαμηλότερα από εκείνα των ενηλίκων με υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης. Αν και το επίπεδο εκπαίδευσης αποτελεί σημαντικό δείκτη του ανθρώπινου κεφαλαίου μιας κοινωνίας, δεν είναι πάντα έγκυρο για τη μέτρηση των δεξιοτήτων του πληθυσμού σε διαφορετικά πλαίσια. Οι δεξιότητες που αποκτώνται στο εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να παρωχηθούν εάν δεν επικαιροποιηθούν ή, αντίθετα, τα άτομα με χαμηλό επίπεδο τυπικής εκπαίδευσης μπορεί

να αποκτήσουν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων μέσω της εμπειρίας της ζωής και της εργασίας τους. Το έργο (RE)BUILD είχε ως στόχο να βοηθήσει τους περιθωριοποιημένους ενήλικες που αντιμετωπίζουν επαγγελματικές μεταβάσεις ή αναπροσαρμογές σταδιοδρομίας, προκειμένου να διευκολύνει την κατανόηση της αγοράς εργασίας μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας που επιτρέπουν στους ενήλικες με λιγότερες ευκαιρίες να διερευνήσουν και να σχεδιάσουν τη δική τους στρατηγική σταδιοδρομίας. Χρηματοδοτήθηκε από τον Εθνικό Οργανισμό της Γαλλίας το 2020, με την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus+, το έργο είχε επίσης ως στόχο να βοηθήσει τους επαγγελματίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, τους εκπαιδευτές ενηλίκων και τους κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται με ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και περιθωριοποιημένους ενήλικες να χρησιμοποιήσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα εργαλεία του έργου (RE)BUILD για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και διαδρομών δια βίου μάθησης.

Οργανισμοί-εταίροι από τη Γαλλία, την Ιρλανδία, το Βέλγιο, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία συνεργάστηκαν επί 26 μήνες για να αναπτύξουν καινοτόμο εκπαιδευτικό υλικό, πόρους αυτοβοήθειας και αυτοκαθοδηγούμενες πρακτικές που αναπτύσσουν τις δεξιότητες, τις ικανότητες και την αυτοπεποίθηση των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες και των ατόμων που αναζητούν εργασία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το έργο δημιούργησε μια προσαρμοσμένη συλλογή πόρων διαχείρισης σταδιοδρομίας (IO1: Career Management Toolkit of Resources), η οποία δοκιμάστηκε και χρησιμοποιήθηκε από περισσότερους από 120 περιθωριοποιημένους ενήλικες σε έξι ευρωπαϊκές χώρες. Σε συνεργασία με 60 επαγγελματίες της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εκπαιδευτές ενηλίκων αναπτύξαμε και δοκιμάσαμε ένα νέο πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για τον επαγγελματικό προσανατολισμό, και περισσότεροι από 240 εκπρόσωποι των κύριων ομάδων ενδιαφερομένων συμμετείχαν σε ευρωπαϊκά εργαστήρια διαχείρισης σταδιοδρομίας (RE)BUILD, όπου προωθήσαμε την πρόσβαση στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (IO3) του (RE)BUILD, η οποία φιλοξενεί όλο το εκπαιδευτικό υλικό του έργου σε αρθρωτές, μικρές ενότητες, σχεδιασμένες σύμφωνα με τις ειδικές μαθησιακές ανάγκες των χρηστών.

Μέσω αυτών των δράσεων υλοποίησης, οι εταίροι του έργου συγκέντρωσαν ποιοτική ανατροφοδότηση, η οποία αναλύθηκε και χρησιμοποιήθηκε ως βάση για την ανάθεση του

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

(RE)BUILD

εγγράφου πολιτικής (RE)BUILD. Αυτό το έγγραφο πολιτικής παρουσιάζει τα διδάγματα που αποκομίσαμε κατά τη διάρκεια των δράσεων υλοποίησης, εξηγεί τις δυνατότητες επένδυσης σε πρωτοβουλίες διαχείρισης σταδιοδρομίας που απευθύνονται σε περιθωριοποιημένους ενήλικες στην Ευρώπη και διατυπώνει μια σειρά συστάσεων πολιτικής και πρακτικής που απευθύνονται στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την περαιτέρω ενίσχυση του φάσματος των υποστηρικτικών μέτρων διαχείρισης σταδιοδρομίας και δια βίου μάθησης που είναι διαθέσιμα σε ενήλικες με χαμηλή ειδίκευση στην Ευρώπη.

Θέτοντας το σκηνικό, γιατί (RE)BUILD;

Πλαίσιο πολιτικής

Στον σημερινό κόσμο, ανεξάρτητα από την αρχική επιλογή καριέρας, τα άτομα δεν μπορούν πλέον να εξαρτώνται από μια θέση εργασίας για όλη τους τη ζωή. Στην πραγματικότητα, δεν μπορούν καν να είναι σίγουροι ότι ο τομέας στον οποίο επέλεξαν να εργαστούν στην αρχή της καριέρας τους θα εξακολουθεί να υπάρχει όταν συνταξιοδοτηθούν. Για να μπορέσουν τα άτομα να λειτουργήσουν σε αυτό το ρευστό περιβάλλον, πρέπει να αναπτύξουν δεξιότητες, συμπεριφορές και χαρακτηριστικά που θα τους βοηθήσουν να γίνουν αποτελεσματικοί εργαζόμενοι και σίγουροι διαχειριστές καριέρας.

Η σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων αντικατοπτρίζεται στον στόχο σε επίπεδο ΕΕ, σύμφωνα με τον οποίο τουλάχιστον το 60 % όλων των ενηλίκων θα πρέπει να συμμετέχει σε κατάρτιση κάθε χρόνο έως το 2030. Η πρόβλεψη δεξιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, CEDEFOP, για την απασχόληση έως το 2030 ενισχύει την τάση ότι το μέλλον της εργασίας θα είναι εντατικό στη γνώση. Οι θέσεις εργασίας που παραδοσιακά απαιτούν χαμηλό επίπεδο προσόντων θα απαιτούν όλο και πιο σύνθετα καθήκοντα, που θα απαιτούν τον τομέα πολλών γραμματισμών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών και ενός ευρέος φάσματος βασικών δεξιοτήτων. Επιπλέον, το σημερινό οικονομικό σενάριο αναγκάζει τους εργαζόμενους με χαμηλά προσόντα ή τους ανέργους να επανεξετάσουν το σχέδιο σταδιοδρομίας τους. Σε αυτό το σημείο οι δεξιότητες διαχείρισης της σταδιοδρομίας και η δια βίου μάθηση αλληλοσυνδέονται και αναδεικνύονται ως δύο εξαιρετικά χρήσιμα πεδία για την κατανόηση του τι αναμένεται από τους πολίτες σε μια κοινωνία μάθησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο στόχος της Νέας Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2021-2030 είναι να αυξηθεί και να βελτιωθεί η παροχή, η προώθηση και η αξιοποίηση των ευκαιριών τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης για όλους, θέτοντας νέους στόχους προς επίτευξη:

- τουλάχιστον το 47% των ενηλίκων ηλικίας 25-64 ετών θα πρέπει να συμμετέχει στη μάθηση έως το 2025, και
- τουλάχιστον το 60% των ενηλίκων θα πρέπει να συμμετέχει στη μάθηση έως το 2030.

Για το σκοπό αυτό, το θεματολόγιο περιγράφει ένα όραμα για το πώς θα πρέπει να αναπτυχθεί η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη έως το 2030 σε πέντε κύριους τομείς προτεραιότητας: 1.) Διακυβέρνηση: με την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης μεταξύ κυβερνήσεων, περιφερειακών και τοπικών αρχών, παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιχειρήσεων, κοινωνικών εταίρων, δημόσιας απασχόλησης και κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών των ενηλίκων εκπαιδευομένων και των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών εκπαίδευσης ενηλίκων- 2.) Προσφορά και υιοθέτηση της διά βίου μάθησης ευκαιρίες που θα πρέπει να επικεντρωθούν στο να καταστεί η μάθηση των ενηλίκων περισσότερο προσαρμοσμένη και βασισμένη στις ανάγκες του ατόμου- 3.) Προσβασιμότητα και ευελιξία του χρόνου, του τόπου, των πόρων, των μορφών οργάνωσης και υλοποίησης, καθώς και ποικιλία προσεγγίσεων και μέτρων για την αύξηση της συμμετοχής, της ένταξης και των κινήτρων για μάθηση, διότι για να ταιριάζουν με τις υποχρεώσεις της ζωής και της εργασίας τους, η ευελιξία είναι απαραίτητη για την αύξηση του αριθμού των ενηλίκων που συμμετέχουν στη μάθηση- 4.) Ποιότητα, ισότητα, ένταξη και επιτυχία στην εκπαίδευση ενηλίκων. Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι σημαντική για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της αλληλεγγύης μεταξύ διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, πολιτισμών και ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο- στο πλαίσιο αυτό, οι εθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής κινήτρων για την εξάλειψη κάθε εμποδίου που αντιμετωπίζουν τα άτομα από μειονεκτούσες ομάδες- και 5.) Πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση απαιτούν από κάθε άτομο να αναπτύξει νέες και απαραίτητες πράσινες και ψηφιακές δεξιότητες για να εργαστεί και να ζήσει σε ένα ψηφιακό περιβάλλον και να προσαρμοστεί στη διαρκώς μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας.

Τι θέτει ως στόχο το (RE)BUILD

Αποτελέσματα και εκροές του έργου

Οι έννοιες της διαχείρισης της σταδιοδρομίας και της δια βίου μάθησης συγχωνεύονται ως δύο εξαιρετικά χρήσιμα πεδία για την κατανόηση του τι αναμένεται από τους πολίτες σε μια κοινωνία της μάθησης - δηλαδή, μια κοινωνία στην οποία οι άνθρωποι, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και από μια ποιοτική βασική εκπαίδευση, εμπλέκονται συνεχώς σε εκπαιδευτικές δράσεις στις οποίες επιδιώκουν να εμβαθύνουν, να επικαιροποιήσουν ή να ανανεώσουν τις δομές που απέκτησαν κατά την αρχική εκπαίδευση, με σκοπό την εφαρμογή τους, τόσο εντός όσο και εκτός του εργασιακού πλαισίου. Το σημερινό οικονομικό σενάριο προσφέρει στους χαμηλής ειδίκευσης ή άνεργους εργαζόμενους την ευκαιρία να επανεξετάσουν την επαγγελματική τους πορεία. Σε αυτό το σημείο οι δεξιότητες διαχείρισης της σταδιοδρομίας και η δια βίου μάθηση είναι αλληλένδετες και σε αυτή τη διατομή γεννήθηκε η ιδέα για το έργο (RE)BUILD.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πολιτικής Δια Βίου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ELGPN, 2007-2015), μια ομάδα εργασίας με εκπροσώπους από τα υπουργεία Παιδείας και Εργασίας ανέπτυξε έναν κοινό ορισμό για τις δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας:

"Οι δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας αναφέρονται σε ένα φάσμα ικανοτήτων που παρέχουν δομημένους τρόπους στα άτομα και τις ομάδες να συγκεντρώνουν, να αναλύουν, να συνθέτουν και να οργανώνουν πληροφορίες για τον εαυτό τους, την εκπαίδευση και το επάγγελμα, καθώς και τις δεξιότητες λήψης και εφαρμογής αποφάσεων και μεταβάσεων. Επομένως, έχουν αξία για το άτομο όσον αφορά την κατασκευή και υλοποίηση ενός σχεδίου ζωής στο οποίο η εργασία [...] κατέχει κεντρική θέση".

Οι σχετικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες αφορούν τρεις τομείς:

- προσωπική διαχείριση (π.χ. αυτογνωσία των ικανοτήτων και των ενδιαφερόντων του ατόμου, κοινωνικές δεξιότητες κ.λπ. και την εφαρμογή τους στο σχεδιασμό της σταδιοδρομίας και σε άλλες καταστάσεις της ζωής),

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

(RE)BUILD

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

(RE)BUILD

- διαχείριση της μάθησης (π.χ. κατανόηση της σχέσης μεταξύ του εαυτού και των ευκαιριών μάθησης, των απαιτήσεων των μαθησιακών διαδρομών και των δεσμών με την αγορά εργασίας, και εφαρμογή αυτών στον προγραμματισμό της σταδιοδρομίας και σε άλλες καταστάσεις της ζωής),
- διαχείριση της σταδιοδρομίας (εξεύρεση, αξιολόγηση, ανάλυση πληροφοριών σχετικά με επαγγέλματα, τομείς, ευκαιρίες στην αγορά εργασίας, συσχέτιση των πληροφοριών αυτών με τον εαυτό του, γνώσεις και μαθησιακά κεκτημένα και την εφαρμογή τους στο σχεδιασμό της σταδιοδρομίας και σε άλλες καταστάσεις της ζωής).

Με βάση την παραδοχή ότι η ανάπτυξη της σταδιοδρομίας είναι μια δια βίου εμπειρία, οι εταίροι του έργου (RE)BUILD δημιούργησαν καινοτόμες μαθησιακές εμπειρίες που προάγουν την πρακτική νοημοσύνη των ενηλίκων για να αντιμετωπίσουν τις προσωπικές τους προσδοκίες και να αποκτήσουν προσωπική ευελιξία για τη λήψη αποφάσεων και τη διερεύνηση ευκαιριών σταδιοδρομίας, ενώ παράλληλα βοηθούν τους επαγγελματίες της ΕΕΚ και τους εκπαιδευτές ενηλίκων να παρεμβαίνουν καλύτερα στα προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και διαχείρισης σταδιοδρομίας με ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και περιθωριοποιημένους ενήλικες.

Το έργο (RE)BUILD παράγαγε τα ακόλουθα εκπαιδευτικά αποτελέσματα:

1. IO1: Μια φιλική προς το χρήστη και προσαρμοσμένη εργαλειοθήκη πόρων για τη διαχείριση της σταδιοδρομίας για ενήλικες με χαμηλή ειδίκευση και περιθωριοποιημένους ενήλικες, η οποία αποσκοπεί στην προώθηση γνώσεων, δεξιοτήτων και πρακτικών που τους επιτρέπουν να αντιμετωπίσουν στρατηγικά τις ανάγκες και τις τάσεις της αγοράς εργασίας, αναπτύσσοντας παράλληλα την ευελιξία, την αυτογνωσία, τη λήψη αποφάσεων και τη διερεύνηση στρατηγικών αυτοδιαχείρισης της σταδιοδρομίας.
2. IO2: Παρέχει καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας της μάθησης των ενηλίκων, προωθεί την καλύτερη κατανόηση των μεταλλάξεων στην αγορά εργασίας και των τελευταίων τάσεων στον επαγγελματικό προσανατολισμό και, τέλος, παρουσιάζει καινοτόμες εκπαιδευτικές στρατηγικές για την παροχή συμβουλών σταδιοδρομίας

σε περιθωριοποιημένους ενήλικες.

3. IO3: (<https://learn-to-re-build.eu/onlineLearning/>) που επιτρέπει την πρόσβαση σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό του (RE)BUILD σε αρθρωτές εκπαιδευτικές ενότητες. Όλα τα υλικά είναι διαθέσιμα ως Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εύκολα και ανεξάρτητα ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών.

Μέσω του προγράμματος (RE)BUILD οι ενήλικες μπόρεσαν να:

1. Να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά όλο το φάσμα των προϊόντων και των πόρων διαχείρισης της σταδιοδρομίας σε χρόνο και τόπο που ταιριάζει στις ανάγκες τους.
2. Να εντοπίζουν ευκαιρίες για να αναπτύξουν τους μαθησιακούς τους στόχους και τις δεξιότητες απασχολησιμότητας
3. να κατανοήσουν πώς λειτουργεί η αγορά εργασίας: πώς να βρουν εργασία- να εκτιμήσουν πώς και γιατί αλλάζουν οι κλάδοι και οι επιμέρους θέσεις εργασίας σε αυτούς- και τι είδους δεξιότητες χρειάζονται για να μπορέσουν να αναπτυχθούν και να προοδεύσουν
4. Να προσδιορίσουν πώς μπορούν να αναπτυχθούν στον εργασιακό χώρο
5. Να είναι πιο ικανοί να λαμβάνουν αποφάσεις για τη σταδιοδρομία τους, να διαχειρίζονται τις αλλαγές και την αβεβαιότητα με μελλοντικό σχεδιασμό και να κάνουν επιλογές με αυτοπεποίθηση για τον εαυτό τους.

Μέσω των δράσεων υλοποίησης αξιολογήσαμε τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των πόρων που αναπτύχθηκαν στο (RE)BUILD, και ενώ η αποτελεσματικότητα των εργαλείων και των πόρων επικυρώθηκε από τις ομάδες-στόχους και τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι εταίροι του έργου προσπάθησαν επίσης να διερευνήσουν πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν περαιτέρω οι ανάγκες και των δύο ομάδων-στόχων και να αποσπάσουν σχόλια από τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς σε κάθε χώρα εταίρο, ώστε να ενημερωθούν για τις συστάσεις πρακτικής και πολιτικής που παρατίθενται κατωτέρω.

Συνολικά, οι εταίροι του έργου διατύπωσαν 12 κοινές συστάσεις και στις έξι χώρες της ΕΕ, οι οποίες είναι σχετικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρακτικές συστάσεις:

1. Προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση και να χρησιμοποιήσουν με αυτοπεποίθηση τους πόρους του (RE)BUILD, οι σύμβουλοι σταδιοδρομίας έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν βοηθώντας τους νέους και τους ενήλικες να κατανοήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητες (συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων) που απαιτούνται για την επιτυχή πλοήγηση στους πόρους.
2. Η παρακίνηση αποτελεί βασική κινητήρια δύναμη των ενηλίκων και πρέπει να είναι παρούσα, εάν πρόκειται να εντοπίσουν ευκαιρίες για να αναπτύξουν τους μαθησιακούς τους στόχους και τις δεξιότητες απασχολησιμότητας.
3. Η κατανόηση των αναγκών της ομάδας-στόχου είναι πραγματικά σημαντική και η διασφάλιση ότι αυτή η γνώση θα επηρεάσει την ανάπτυξη των πόρων ήταν μια βασική γνώση των εταίρων του έργου. Συγκροτήσαμε τοπικές ομάδες εργασίας από τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι εξέτασαν και συνέβαλαν στο έργο τους τελευταίους 26 μήνες. Οι γνώσεις και οι ιδέες τους ήταν ανεκτίμητες και διασφάλισαν ότι δημιουργήσαμε πρακτικούς πόρους που ήταν έτοιμοι να χρησιμοποιηθούν και να εφαρμοστούν τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.
4. Οι άνθρωποι πρέπει να υποστηρίζονται ώστε να μπορούν να κάνουν με αυτοπεποίθηση τις επιλογές τους σε σχέση με την προσωπική και επαγγελματική τους ζωή. Αυτό δεν συμβαίνει αυτόματα όταν εργάζονται με ενήλικες με χαμηλές δεξιότητες και, ως εκ τούτου, η υποστήριξη πρέπει να ενσωματωθεί στις υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και απασχολησιμότητας.
5. Οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 έχουν αναμφίβολα επηρεάσει τους εργαζόμενους, τους αιτούντες εργασία, την ίδια την αγορά εργασίας και έχουν επιταχύνει τις αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο ζούμε, μαθαίνουμε και εργαζόμαστε. Ωστόσο, υπάρχουν ευκαιρίες που μπορούν να αξιοποιηθούν με δεδομένες τις αλλαγές που

επιβάλλονται στις πρακτικές στον χώρο εργασίας. Οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και οι αναζητούντες εργασία έχουν επιδείξει δημιουργικότητα, προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα, βασικές δεξιότητες και δυνάμεις που μπορούν να αναδειχθούν στην αγορά εργασίας μετά την πανδημία.

6. Οι άνθρωποι χρειάζονται υποστήριξη και υπηρεσίες για να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους, ώστε να καλύψουν το κενό μεταξύ της εκπαίδευσης και της κατάρτισης τους και των απαιτήσεων μιας ταχέως μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας. Το ήθος και η φιλοσοφία της δια βίου μάθησης μπορούν να γεφυρώσουν το χάσμα δεξιοτήτων, αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα για να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί η σημασία της δια βίου μάθησης και τα οφέλη για την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη.
7. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταίροι του έργου (RE)BUILD αναγνωρίζουν ότι απαιτούνται ακόμη νέες προσεγγίσεις για να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση. Το (RE)BUILD συνέβαλε, αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα όσον αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την εκπαίδευση και τη μάθηση χωρίς αποκλεισμούς, τα κίνητρα και την πρόσβαση και τη χρήση της τεχνολογίας για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων στη συμμετοχή.

Συστάσεις πολιτικής

1. Η Νέα Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων 2021-2030 συνεχίζει να επισημαίνει την ύψιστη σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων, σήμερα περισσότερο από ποτέ, λόγω των προκλήσεων που έφερε η κρίση Covid-19.
2. Είναι ανάγκη να δοθεί έμφαση στη σημασία των βασικών δεξιοτήτων για όλους και στη συνεχή απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, στην τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση, διότι τα άτομα που συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση είναι καλύτερα εξοπλισμένα για να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες, να αναπτύσσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για την εργασία και να βελτιώνουν τις προοπτικές απασχόλησής τους.
3. Η δια βίου μάθηση συμβάλλει επίσης στην αυξημένη συμμετοχή στην κοινωνία και υποστηρίζει την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη, την υγεία και την ευημερία των ανθρώπων, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες του ατόμου.
4. Πολλά μέτρα που προτάθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν προσέφεραν μια ολιστική προσέγγιση της δια βίου μάθησης, καθώς συχνά επικεντρώνονταν έντονα στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων ή/και βασικών δεξιοτήτων. Ενώ οι τομείς αυτοί είναι πολύ σημαντικοί, οι ενήλικες και οι νέοι δεν μπορούν να μείνουν πίσω. Πρέπει να ενισχυθεί μια ευρεία και ολιστική προσέγγιση της μάθησης των ενηλίκων, δίνοντας ίση σημασία σε όλους τους τομείς και όλες τις μορφές μάθησης - τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση.
5. Η προσβασιμότητα και η ευελιξία του χρόνου, του τόπου, των πόρων και της υλοποίησης, καθώς και μια ποικιλία μέτρων για την αύξηση της συμμετοχής, της ένταξης και των κινήτρων για τις μαθησιακές ανάγκες στο πλαίσιο της εκπαίδευσης πρέπει να παραμείνουν στο επίκεντρο της πολιτικής. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για προγράμματα όπως το Erasmus+, όπου ενθαρρύνεται η εκπαιδευτική καινοτομία για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης.

Συμπέρασμα

Σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η ομάδα του έργου (RE)BUILD ενίσχυσε και βελτίωσε το δίκτυο επαφών μεταξύ των ομάδων-στόχων και των ενδιαφερόμενων φορέων, προκειμένου να αυξηθεί η εκπαιδευτική προσφορά όσον αφορά την επανένταξη των περιθωριοποιημένων και χαμηλής ειδίκευσης ενηλίκων στην αγορά εργασίας. Το πετύχαμε αυτό μέσω της αύξησης της ποιότητας της εκπαιδευτικής προσφοράς που διατίθεται στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων σε τοπικό επίπεδο σε κάθε χώρα εταίρο και προωθήσαμε ένα σύνολο τοπικών, περιφερειακών και εθνικών βέλτιστων πρακτικών της εκπαίδευσης ενηλίκων και του επαγγελματικού προσανατολισμού, οι οποίες ελπίζουμε ότι θα συμβάλουν στη μακροπρόθεσμη τεχνογνωσία και γνώση των επαγγελματιών που εργάζονται στους τομείς της εκπαίδευσης ενηλίκων, των υπηρεσιών απασχολησιμότητας και του επαγγελματικού προσανατολισμού και της υποστήριξης της διαχείρισης, ώστε να μπορούν να παρεμβαίνουν αποτελεσματικότερα στους περιθωριοποιημένους ενήλικες.

Οι συστάσεις που περιέχονται στο παρόν έγγραφο πολιτικής αντλήθηκαν από την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επικύρωση ειδικά σχεδιασμένων εκπαιδευτικών πόρων που δοκιμάστηκαν πιλοτικά σε 6 κράτη μέλη της ΕΕ, γεγονός που συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση των κύριων εμποδίων και κινήτρων των ενηλίκων για την επαναπρόσληψή τους στην εκπαίδευση. Ελπίζουμε ότι καταδείξαμε ότι οι κοινωνικοεκπαιδευτικές δράσεις μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στις κοινωνίες σήμερα και ότι κατά τον επαναπροσδιορισμό της επαγγελματικής τους πορείας, οι ενήλικες έχουν πλέον πρόσβαση σε πόρους που ενημερώνουν καλύτερα τις επιλογές τους σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες και τις τρέχουσες τάσεις της αγοράς εργασίας, ώστε να έχουν μεγαλύτερη αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση για τις δεξιότητές και τις ικανότητές τους, ώστε να περιηγηθούν με μεγαλύτερη επιτυχία στο τοπίο της αγοράς εργασίας.

Όλοι οι πόροι και τα αποτελέσματα του έργου (RE)BUILD είναι προσβάσιμα στη διεύθυνση: www.re-build-project.eu.

Αναφορές

1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, *Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2021, <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμός, *παρακολούθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2020: ανάλυση ανά χώρα*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/739096>.
3. Cedefop, Eurofound (2018), *Πρόβλεψη δεξιοτήτων: τάσεις και προκλήσεις έως το 2030*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων. Σειρά αναφοράς του Cedefop, αριθ. 108. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/4492>.
4. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021), *Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση ενηλίκων 2021-2030*. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021/C 504/02). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G1214\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G1214(01)&from=EN)
5. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικής Δια Βίου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ELGPN) (2012), *Ανάπτυξη Πολιτικής Δια Βίου Επαγγελματικού Προσανατολισμού: A European Resource Kit*. Φινλανδία: Publication Office (2012) http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/english/ELGPN_resource_kit_2011-12_web.pdf/view
6. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικών Δια Βίου Προσανατολισμού (ELGPN) (2015) *Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη πολιτικών και συστημάτων για τον δια βίου προσανατολισμό: Ένα πλαίσιο αναφοράς για την ΕΕ και την Επιτροπή*. Φινλανδία: Γραφείο Εκδόσεων <http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/english/elgpn-tools-no-6-guidelines-for-policies-and-systems-development-for-lifelong-guidance>

(RE)BUILD

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."
Project Number: 2020-1-FR01-KA204-080458